

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง โครงการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสนทนากับผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วรวบรวมข้อมูลทั้งหมดมาสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือดังกล่าวเป็น แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ควบคู่กันคือ

ส่วนที่ ๑ ลักษณะคำถามเป็นแบบให้ผู้ตอบเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงหน้าข้อความที่เป็นจริง ตรงกับสภาพของผู้ตอบ

ส่วนที่ ๒ ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งระดับความคิดเห็นเป็น ๕ ระดับ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ

- หน้าที่ความรับผิดชอบของงานแนะแนวและการจัดโครงการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
- ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา

เนื่องจากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นดังกล่าว ใช้สอบถามกลุ่มบุคคลต่าง ๆ หลายกลุ่มด้วยกัน คือ บุคคลผู้ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารส่วนกลาง ศึกษาพิเศษ ครูใหญ่และครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว ดังนั้น แบบสอบถามจึงมีทั้งหมด ๔ ฉบับด้วยกัน เพื่อสอบถามบุคคล ๔ กลุ่ม ดังกล่าวข้างต้น โดยรายละเอียดในแต่ละฉบับบางเรื่องจะเหมือนกัน บางเรื่อง จะแตกต่างกันในรายละเอียด

ปลื้มขอย ทั้งนี้เพื่อความเหมาะสมและให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครอบคลุมความเป็นจริงมากที่สุด

หลังจากที่ไต่สร้างเครื่องมือเสร็จแล้ว ผู้วิจัยได้ทำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ๔ ท่านตรวจพิจารณา แล้วนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารส่วนกลาง ศึกษานิเทศก์ ครูใหญ่ ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน ๔๐ ชุด จากนั้นจึงนำแบบสอบถามนั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การจัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามบุคคล ๔ กลุ่ม คือ

- กลุ่มที่ ๑ ผู้บริหารส่วนกลาง
- กลุ่มที่ ๒ ศึกษานิเทศก์
- กลุ่มที่ ๓ ครูใหญ่
- กลุ่มที่ ๔ ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว

สำหรับผู้บริหารส่วนกลาง ในสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครนั้นมีจำนวน ๔ ท่าน ผู้วิจัยจึงใช้ทุกท่านเป็นประชากรในการตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑ สถานภาพของผู้บริหารส่วนกลาง จำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ อายุราชการ เพศ และระดับการศึกษา

สถานภาพของผู้บริหารส่วนกลาง	จำนวน	รวม
ตำแหน่งงาน		
ผู้อำนวยการ	๓	
รองผู้อำนวยการ	๑	
หัวหน้าแผนก	๕	๙
อายุราชการ		
ต่ำกว่า ๑๐ ปี	—	
มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป	๙	๙ "
เพศ		
ชาย	๓	
หญิง	๖	๙
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	—	
ปริญญาตรี	๙	
ปริญญาโท	๕	
ปริญญาเอก	—	๙

สำหรับตัวอย่างประชากรที่ทำหน้าที่ศึกษานิเทศก์นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบง่ายได้ตัวอย่างประชากร จำนวน ๒๔ คน ดังแสดงในตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ สถานภาพของศึกษานิเทศก์ จำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ อายุราชการ เพศ และระดับการศึกษา

สถานภาพของศึกษานิเทศก์	จำนวน	รวม
ตำแหน่งงาน		
ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักการศึกษา	๑๐	
ศึกษานิเทศก์เขต	๑๔	๒๔
อายุราชการ		
ต่ำกว่า ๑๐ ปี	๑	
มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป	๒๓	๒๔
เพศ		
ชาย	๑๔	
หญิง	๑๐	๒๔
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒	
ปริญญาตรี	๑๓	
ปริญญาโท	๔	
ปริญญาเอก	—	๒๔

ส่วนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูใหญ่ และครูประจำชั้นหรือครูแนะแนวนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มแบบแยกประเภท โดยแบ่งออกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในทุก ๆ เขต ดังนี้

ครูใหญ่ ๒๔ เขต ๆ ละ ๓ คน (ตามขนาดโรงเรียน) จะได้ดังนี้

ครูใหญ่โรงเรียนขนาดเล็ก ๒๔ คน

ครูใหญ่โรงเรียนขนาดกลาง ๒๔ คน

ครูใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่ ๒๔ คน

รวม ๗๒ คน

ครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว เลือกสุ่มจาก ๒๔ เขต ตามขนาดของโรงเรียน คิด ร้อยละ ๑๐ ของประชากรทั้งหมด จะได้ดังนี้

โรงเรียนขนาดเล็ก ๖๐ คน

โรงเรียนขนาดกลาง ๘๖ คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ ๑๓๐ คน

รวม ๓๒๖ คน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ สถานภาพของครูใหญ่ จำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ. อายุราชการ เพศ และระดับการศึกษา

สถานภาพของครูใหญ่	จำนวน	รวม
ตำแหน่งงาน		
ครูใหญ่	๒๔	
ผู้ช่วยครูใหญ่	๓	๒๗
อายุราชการ		
ต่ำกว่า ๑๐ ปี	๒	
มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป	๒๕	๒๗
เพศ		
ชาย	๓๒	
หญิง	๓๒	๖๔
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๔	
ปริญญาตรี	๒๔	
ปริญญาโท	๔	
ปริญญาเอก	—	๓๒

ตารางที่ ๔ สถานภาพของครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ตำแหน่ง
งานที่รับผิดชอบ อายุราชการ เพศ และระดับการศึกษา

สถานภาพของครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว	จำนวน	รวม
ขนาดของโรงเรียน		
โรงเรียนขนาดเล็ก	๖๐	
โรงเรียนขนาดกลาง	๔๖	
โรงเรียนขนาดใหญ่	๑๓๐	๓๒๖
หน้าที่หลัก		
ครูประจำชั้น	๓๒๓	
ครูแนะแนว	๒	
ผู้ช่วยครูแนะแนว	๑	๓๒๖
อายุราชการ		
ต่ำกว่า ๑๐ ปี	๒๐๒	
มากกว่า ๑๐ ปีขึ้นไป	๑๒๔	๓๒๖
เพศ		
ชาย	๕๓	
หญิง	๒๗๓	๓๒๖
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๒๖๐	
ปริญญาตรี	๖๕	
ปริญญาโท	๑	
ปริญญาเอก	-	๓๒๖

จากตารางที่ ๔ จะเห็นว่าครูที่ทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาเกือบทั้งหมดเป็นครูประจำชั้น ดังนั้น การวิเคราะห์และการอภิปรายผลต่อไปนี้ คอนไคเมื่อกล่าวถึงครูประจำชั้นหรือครูแนะแนว จะใช้เพียงคำว่า ครูประจำชั้นเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจนับจำนวนตัวอย่างประชากร จำแนกตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ขนาดโรงเรียน อายุราชการ เพศ และระดับการศึกษา

ส่วนที่ ๒ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับ หน้าที่ความรับผิดชอบต่องานแนะแนว การจัดโครงการแนะแนว และมีปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา วิเคราะห์ความคิดเห็นโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของค่าตอบแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน (Weight) ดังนี้

- ๕ คะแนน เมื่อปฏิบัติงานนั้นๆมากที่สุด เห็นด้วยมากที่สุด หรือมีปัญหาในเรื่องนั้นมากที่สุด
- ๔ คะแนน เมื่อปฏิบัติงานนั้นๆมาก เห็นด้วยมาก หรือมีปัญหาในเรื่องนั้นมาก
- ๓ คะแนน เมื่อปฏิบัติงานนั้นๆปานกลาง เห็นด้วยปานกลาง หรือมีปัญหาในเรื่องนั้นปานกลาง
- ๒ คะแนน เมื่อปฏิบัติงานนั้นๆน้อย เห็นด้วยน้อย หรือมีปัญหาในเรื่องนั้นน้อย
- ๑ คะแนน เมื่อปฏิบัติงานนั้นๆน้อยที่สุด เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือมีปัญหาในเรื่องนั้นน้อยที่สุด

สูตรในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย มีดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} แทนค่าเฉลี่ย
 $\sum fX$ แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมดในแต่ละข้อ
 $N = \sum fX$ แทนจำนวนคำตอบทั้งหมด
 f แทนจำนวนความถี่
 X แทนระดับคะแนนตามที่ได้กำหนดไว้

สูตรในการคำนวณหาค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

$S.D$ แทนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 f แทนจำนวนความถี่
 X แทนระดับคะแนน
 N แทนจำนวนคำตอบทั้งหมด

และในการคำนวณหาค่าเฉลี่ย ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มากำหนดระดับค่าเฉลี่ยของความคิด

เห็น ดังนี้

๔.๕๖ - ๕.๐๐ หมายถึง ปฏิบัติงานนั้น ๆ มากที่สุด เห็นด้วยมากที่สุด หรือมี
ปัญหาในเรื่องนั้นมากที่สุด

๓.๕๖ - ๔.๕๕ หมายถึง ปฏิบัติงานนั้น ๆ มาก เห็นด้วยมาก หรือมีปัญหาใน
เรื่องนั้นมาก

๒.๕๖ - ๓.๕๕ หมายถึง ปฏิบัติงานนั้น ๆ ปานกลาง เห็นด้วยปานกลาง หรือ
มีปัญหาคิดในเรื่องนั้นปานกลาง

๑.๕๖ - ๒.๕๕ หมายถึง ปฏิบัติงานนั้น ๆ น้อย เห็นค่าน้อย หรือมีปัญหา.
ในเรื่องนั้นน้อย

๐.๕๖ - ๑.๕๕ หมายถึง ปฏิบัติงานนั้น ๆ น้อยที่สุด เห็นค่าน้อยที่สุด หรือ
มีปัญหาในเรื่องนั้นน้อยที่สุด

สำหรับ แบบสอบถามส่วนท้ายสุด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดบริการ
แนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมและนำเสนอตามลำดับความสำคัญ

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย